د ظاهرشاه اساسي قانون

لومړی فصل

لومړۍ ماده: افغانستان يو اساسی ، خپلواک ، وحدت او نيمه امپريالی پاچاهي ده. په افغانستان کې ملي حاکميت په ملت پورې اړه لري.

د افغانستان خلک ټول هغه اشخاص دي چې د قانون له حکمونو سره سم د افغانستان تابعيت لري.

دوهمه ماده: د افغانستان دين د اسلام سپيڅلی دين دی. ديني مراسم د حکومت لخوا د حنفي مذهب له مقرراتو سره سم ترسره کيږي.

دريمه ماده: د افغانستان په ژبو کې پښتو او دري رسمي ژبې دي.

څلورمه ماده: د افغانستان بيرغ د تور ، سور او شين رنګونو له دريو ټوټو څخه جوړ دی ، چې له عمودي پلوه له کی left څخه ښي خوا ته په مساوي اندازو کې ايښودل شوي ، د هر رنګ چوکۍ د هغې نيمايي اوږدوالي سره برابر د قربانی په مينځ کې. نښه او منبر سپين دی ، دوه بيرغونه په کونج کې نصب شوي او په دواړو خواو کې د غنمو دوه غوږونو سره محاصره شوي.

پنځمه ماده: د افغانستان پلازمېنه کابل دی.

دوهم فصل: پاچا

شپږمه ماده: په افغانستان کې پاچا د ملي حاکميت استازيتوب کوي.

اوومه ماده: پاچا د اسلام د سپېڅلي دين د اصولو ملاتړی ، د سيمې د خپلواکۍ او بشپړتيا ساتونکی ، د اساسي قانون ساتونکی او د افغانستان د ملي يووالي مرکز دی.

اتمه ماده: پاچا بايد د افغانستان تبعه ، مسلمان او زوړ حنفي وي.

نهمه ماده: پاچا لاندې حقوق او دندې لري:

- د پوځ رهبري کول او پرېښودل.

- د جګړې اعلان او د لويې جرګې پرانستل.

- د لويې جرګې جوړول او پرانستل.

- د شورا د عادي ناستې پرانيستل.

- د شورا د فوق العاده ناستې جوړول او پرانستل.

- د شورا منحل کول او د بيا ټاکنو فرمان صادرول.

د تحليل له نيټې څخه په دريو مياشتو کې بيا ټاکنې

شورا ترسره شوه.

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د قوانينو لاسليک کول او د هغو تطبيق اعلانول.

- د تقنيني فرمانونو صادرول.

- د بين المللي تړونونو پای ته رسولو لپاره اسناد ورکول

د قانون له احکامو سره سم.

- د دولتونو ترمينځ تړونونه لاسليک کول.

- د لومړي وزير ټاکل او د هغه استعفا منل ، د لومړي وزير په وړانديز د وزيرانو ټاکل او د دوی استعفا منل.

- د مشرانو جرگې د غير ټاکل شويو غړو ټاکل او د رييس ټاکل

دغه جرگه د غړو په گډون.

- د سترې محکمې د قاضي او غړو ټاکل.

- د قاضيانو ټاکل او تقاعد کول او د قانون له احکامو سره سم د لوړ پوړو چارواکو او چارواکو ټاکل او تقاعد.

- بهرنيو هيوادونو ته د افغانستان د سياسي نمايندگيو د مشرانو ټاکل ، نړيوالو سازمانونو ته د افغانستان د استازو ټاکل او د بهرنيو سياسي استازو د اعتبار منل.

- د اضطراري حالت اعلان کول او پای ته رسول.

- د سزا کمول او معاف کول.

لسمه ماده: سکه د پاچا په نوم وهل کيږي.

يوولسمه ماده: په خطبو کې ، د پاچا نوم ذکر شوی.

دولسمه ماده: بيج د قانون له احکامو سره سم د پاچا لخوا ورکول کيږي.

ديارلسمه ماده: د سلطنت لگښتونه د دولت په بوديجه کې د سلطنت لگښتونو قانون سره سم ټاکل کيږي.

څوارلسمه ماده: په دې فصل کې ذکر شوي واکونه د دې اساسي قانون د احکامو لخوا ټاکل شوي حدود کې کارول کيږي.

پنځلسمه ماده: پاچا غير مسؤلانه او مکلف دی ، او د شاهي کورنۍ د غړو ، حکومت او د سترې محکمې د غړو په شتون کې ، د دواړو شوراگانو له گډې ناستې مخکې راتلونکی حلف اخلي:

د خدای په نوم ، خورا مهربان ، خورا مهربان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوی خدای په نوم ، زه قسم خورم چې زما د اعمالو په کیف کې ، خدای تعالی حاضر دی ، د اسلام سپیڅلو اصولو ملاتړ وکړي ، د اساسي قانون ساتنه وکړي ، د هیواد خپلواکي ، د خاورې بشپړتیا ، قوانین د دولت او د خلکو حقوق. خدای دې د افغانستان د اساسي قانون له حکمونو سره سم حکومت وکړي او زما هڅې د افغانستان د خلکو سوکالۍ او پرمختګ لپاره وکاروي.

شپاړسمه ماده: د افغانستان پاچاهي د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم د جلالتمآب محمد نادر شاه شهید کورنۍ ته سپارل کیږي.

اوولسمه ماده: هرکله چې پاچا استعفا کوي ، هغه باید د ولسي جرګې له رییس ، مشرانو جرګې ، لومړي وزیر ، لوی څارنوال او د محکمې له وزیر څخه جوړه شوې جرګې ته خبر ورکړي. د دې تایید نیټې څخه مؤثره ګل کیږي.

اتلسمه ماده: د پاچا د استعفا یا مړینې په صورت کې ، سلطنت د هغه مشر زوی ته سپارل کیږي.

نولسمه ماده: هرکله چې پاچا مړ کیږي یا استعفا کوي او زوی نلري چې د پاچا کیدو وړ وي ، سلطنت د پاچا مشر ورور ته سپارل کیږي. دا به د هغه وروسته سمدستي موقعیت ولري او تر پای پورې به دوام وکړي. یو ورور ولرئ چې د پاچاهۍ وړ وي ، د پاچا جانشین به د جلالتمآب محمد نادر شاه شهید د زوی له پاتې کسانو څخه غوره شي. په دې حالت کې به پاچا غوره شي. لویه جرګه ، حکومت او د سترې محکمې غړي. د دې مجلس تصمیم د حاضرو غړو د رایو په اکثریت نیول کیږي او د پاچا په توګه د ټاکل شوي کس له رضایت وروسته نافذیږي. د پاچا جانشین د وایسرای محکمې د وزیر په توګه پیژندل کیږي.

شلمه ماده: کله چې پاچا غواړي بهر ته سفر وکړي یا څو کسان د خپل وکیل په توګه وټاکي. د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم پلي کیږي.

لاندې اشخاص باید د وکیل په توګه ونه ټاکل شي:

- ستر رهبر.

- د ولسي جرګې مشر.

- د مشرانو جرګې رئیس.

- د قاضیانو فیصله.

یوویشتمه ماده: هرکله چې پاچا مړ شي او د هغه ځای ناستی شل کلن نه وي ، کله چې تاسو دې عمر ته ورسیږئ ، ملکه به د پاچا دفتر په غاړه واخلي. د جلالتمآب محمد نادر شاه شهید د زوی د ژوندي پاتې شویو څخه یو کس د وایسرای په توګه غوره کړ.

دوه ویشتمه ماده: هرکله چې پاچا استعفا ورکوي او د هغه ځای ناستی شل کلنۍ ته نه وي رسیدلی ، کله چې هغه ذکر شوي عمر ته ورسیږي ، په Article مه ماده کې ذکر شوی مجلس باید د جلالتمآب محمد د زوی له پاتې کسانو څخه یو وګړی وټاکي. نادر شاه شهید د وایسرای په توګه. غوره کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درویشتمه ماده: وایسرای د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم د سلطنت چارې پرمخ وړي.

که ملکه د پاچا وایسرای وي ، هغه به د حکومت سره په مشوره په دویمه فقره او نهمه ماده کې موجود واک وکاروي.

وایسرای ممکن د خپلې دندې په موده کې په نورو دندو کې دخیل نه وي. هغه څوک چې د دې اساسي قانون د and او icles مادو له مخې د وایسرای په توګه ټاکل شوی وي هیڅکله به د پاچا په توګه ونه ټاکل شي. د دې اساسي قانون د پاچا څپرکي تعدیل ندی شوی.

څلریشتمه ماده: د پاچا زوی ، لور ، ورور او خور ، او د دوی ودونه ، میرمنې ، ماشومان ، او د پاچا تره او نیکه شاهي کورنۍ تشکیلوي.

د شاهي کورنۍ لګښتونه د شاهي کورنۍ په بودیجه کې ټاکل کیږي سرلیکونه د شاهي کورنۍ لپاره ځانګړي شوي او د قانون له احکامو سره سم ټاکل شوي.

د شاهي کورنۍ غړي په سیاسي ګوندونو کې دخیل ندي او راتلونکي دندې نه ترسره کوي

- لومړی وزیر یا وزارت.

- د شورا غړیتوب.

- د سترې محکمې غړیتوب.

د شاهي کورنۍ غړي د ژوند لپاره د شاهي کورنۍ غړو په توګه خپل دریځ ساتي.

دریم څپرکی: د خلکو اساسي حقوق او دندې

پنځه ویشتمه ماده: د افغانستان ټول خلک د قانون په وړاندې له تبعیض او امتیاز پرته مساوي حقوق او دندې لري.

شپږویشتمه ماده: ازادي یو طبیعي بشري حق دی دا حق د نورو د آزادۍ او عامه ګټو پرته چې د قانون له مخې تنظیمیږي نور هیڅ محدودیت نلري.

ازادي او انساني کرامت د نه زغملو وړ دی. دا جلاوالی نه مني. حکومت مکلف دی چې د انسان ازادۍ او وقار ته درناوی او ساتنه وکړي.

هیڅ عمل جرم نه ګ except ل کیږي پرته لدې چې د هغه کمیسیون دمخه نافذ شوي قانون لاندې.

هیڅوک به د کوم عمل یا غفلت له امله چې د ملي یا نړیوال قانون له مخې جزایي جرم ندی رامینځته شوی ، د مجازات کیدو په وخت کې د کوم جزا جرم مجرم ونه ګل شي.

هیڅوک به د هغه په محرمیت ، کورنۍ ، کور یا لیکو کې د خپل سري لاسوهنې تابع نشي ، او نه به د هغه په عزت او شهرت برید وکړي.

هیڅوک نشي توقیف کیدلی پرته د قضایه قوې سره د محکمې حکم او د قانون احکامو سره سم.

بې ګناهۍ اصلي شرط دی ، تورن تر هغه وخته پورې بریالی کیږي چې وروستۍ پریکړه نه وي ورکړل شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم یوه شخصي مسله ده.

د یو کس شکنجه کول جواز نلري ، هیڅوک نشي کولی یو سړی ځوروي یا امر وکړي حتی که هغه وغواړي ، نیول شوی ، توقیف شوی یا د بل چا څخه د حقیقت موندلو لپاره محکوم شوی وي.

د هغه سزا ټاکل چې د انساني کرامت خلاف وي د جواز وړ نده. د تورن یا بل چا څخه د نه خوښې له مخې ترلاسه شوي بیانونه د اعتبار وړ ندي. "هرڅوک حق لري چې محکمې ته حاضر وکیل ولري."

د یو چا پور بل ته د پور ورکول نشي کولی د پور ورکونکي ازادي له پامه وغورځوي یا محدود کړي.

هر افغان حق لري چې د خپل حکومت په هره برخه کې سفر وکړي او استوګنځي ترلاسه کړي پرته لدې چې د قانون لخوا منع شوي سیمو کې ، او هر افغان حق لري د قانون سره سم له افغانستان څخه بهر سفر او بیرته راستون شي.

هیڅ افغان په افغانستان کې دننه او یا له افغانستان څخه بهر نه شړل کیږي.

اوویشتمه ماده: هیڅ افغان د جرم په تور بهرني حکومت ته نه سپارل کیږي.

اته ویشتمه ماده: شخصي کورونه د نه تطبیق وړ دي. د حکومت په ګډون هیڅوک نشي کولی د اوسیدونکي یا مجاز محکمې له اجازې پرته د شخص کور ته ننوځي یا معاینه کړي ، پرته لدې چې په قانون کې مشخص شوي قضیې او طریقې پرته.

د څرګند جرم په صورت کې ، مسؤل افسر ممکن د محکمې له مخکیني اجازې پرته شخصي کور ته ننوځي یا معاینه کړي.

نهه ویشتمه ماده: د یو شخص ملکیت د نه منلو وړ دی د هرچا ملکیت ممکن د قانون له حکم او د محکمې له پریکړې پرته ضبط نشي.

هیڅوک نشي کولی د ملکیت له اخیستو یا نیولو څخه منع شي ، پرته لدې چې د قانون له مخې چمتو شوي ، د عامه ګټو خوندي کولو لپاره د ملکیت استملاک په طریقه.

د شخصي شتمنیو تفتیش او اعلان یوازې د قانون له مخې ترسره کیږي. په افغانستان کې بهرني اتباع او اتباع حق نلري د ملکیت ملکیت ولري. د بهرنیو هیوادونو سیاسي نمایندګیو ته د املاکو پلور د پراکسي او نړیوالو ادارو ته چې د افغانستان حکومت یې غړی دی د حکومت په رضایت سره اجازه لري.

دیرشمه ماده: د افرادو د مخابراتو ازادي او محرمیت ، که په لیکلي بtelephoneه ، د تلیفون له لارې ، ټیلیګراف یا بل ډول ، د نه منلو وړ وي. په عاجل قضیو کې لکه څنګه چې د قانون لخوا تعریف شوي ، مسؤل افسر ممکن د محکمې مخکیني اجازې پرته مخابرات معاینه کړي. وویل شوی افسر مکلف دی د قانون له مخې ټاکل شوې مودې کې د تفتیش وروسته د محکمې پریکړه ترلاسه کړي.

یو دیرشمه ماده: د بیان آزادي د نه منلو وړ ده.

هر افغان حق لري چې د قانون له مخې د وینا ، لیکنې ، انځورونو او داسې نورو له لارې خپل نظر څرګند کړي.

هر افغان حق لري ، له قانون سره سم ، پرته له دې چې دولتي چارواکو ته یې وسپاري مواد خپاره کړي.

د مطبوعاتو د جوړولو او د مطبوعاتو د خپرولو اجازه یوازې د قانون له حکمونو سره سم د افغانستان د حکومت اتباعو ته ورکول کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عامه راډیو او تلویزیون لیږدونکي رامینځته کول او چلول د حکومت مسؤلیت دی.

دوه دیرشمه ماده: د افغانستان اتباع حق لري د مادي او معنوي اهدافو د ترلاسه کولو لپاره د نفوسو د قانون له احکامو سره سم سیاسي ګوندونه رامینځته کړي. قانون ، په دې شرط چې:

- د ګوند د فعالیتونو هدف او هغه نظریات چې د ګوندونو جوړول پر اساس دي باید په دې اساسي قانون کې د ارزښتونو سره په ټکر کې نه وي.

2- د ګوند تنظیم او مالي سرچینې باید عامه وي.

هغه ګوند چې د قانون له احکامو سره سم جوړ شوی وي د قانوني اساساتو او د سترې محکمې له پریکړې پرته تحلیل کیدی نشي.

درې دېرشمه ماده: هر هغه څوک چې پرته له کومې ځانګې څخه رنځ وړي د تاوان حق لري او کولی شي د ترلاسه کولو لپاره یې محکمه کې دعوی وکړي.

حکومت ممکن د قضاوت پرته قانون مطالعه نکړي ، پرته لدې چې د قانون لخوا مشخص شوي قضیو کې.

څلوردیرشمه ماده: ښوونه او روزنه د ټولو افغانانو حق دی او د افغانستان د حکومت او اتباعو له خوا وړیا ورکول کیږي. د تعلیم مستقیم او نظارت کول.

لومړني زده کړې د ټولو ماشومانو لپاره په هغه ځایونو کې لازمي دي چیرې چې تجهیزات د حکومت لخوا چمتو کیږي.

د لوړو او عمومي زده کړو تاسیس کول او اداره کول د حکومت یوازینی حق او دنده ده. له دې سیمې بهر ، افغان وګړي حق لري چې خصوصي او د سواد زده کړې ښوونځي تاسیس کړي.

د نصاب د جوړولو شرایط او په داسې ښوونځیو کې د زده کړې شرایط د قانون له مخې تنظیمیږي. حکومت کولی شي بهرني اشخاصو ته اجازه ورکړي چې د قانون له احکامو سره سم خصوصي ښوونځي جوړ کړي.

پنځه دیرشمه ماده: حکومت مکلف دی چې د پښتو ملي ژبې د ودې او پیاوړتیا لپاره یو اغیزمن پروګرام جوړ او پلي کړي.

شپږ دېرشمه ماده: حکومت باید له خپل ټول توان څخه په متوازن ډول د ټولو افغانانو لپاره د ناروغیو د مخنیوي او درملنې متوازن لارې چارې برابرې کړي.

اووه دېرشمه ماده: کار د هر افغان حق او دنده ده چې د پلي کولو واک لري.

د افغانستان اتباع د وړتیا له مخې او د قانون له احکامو سره سم د دولت خدمت ته داخلیږي ، او د دندې او مسلک انتخاب د قانون لخوا ټاکل شوي شرایطو کې وړیا دی.

اجباري کار کول ، حتی که دا د حکومت لپاره هم وي ، اجازه نلري.

په اجباري کار باندې بندیز د هغو قوانینو پلي کول نه منع کوي چې د عامه ګټو خوندي کولو لپاره د ډله ایز عمل تنظیم کولو لپاره نافذ شوي.

اته دېرشمه ماده: هر افغان مکلف دی چې حکومت ته مالیه او محصول ورکړي ، او د قانون له حکم پرته هیڅ محصول یا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالیه نه وضع کیږي. د بهرنیانو قضیه هم پلي کیږي.

نهه دیرشمه ماده: د وطن دفاع د ټولو افغان وګړو مقدسه دنده ده.

څلویښتمه ماده: دا د افغانستان د ټولو خلکو دنده ده چې د اساسي قانون احکام تعقیب کړي ، شاه ته وفادار او درناوی وکړي ، د قوانینو اطاعت وکړي ، د عامه نظم او خوندیتوب څارنه وکړي ، د وطن ګټو ساتنه وکړي او په ملي ژوند کې برخه اخیستل.

څلورم څپرکی: شورا

41 ماده: د افغانستان شورا د خپلو خلکو د ارادې څرګندونه ده او د خلکو استازیتوب کوي. د افغانستان خلک د شورا له لارې د هیواد په سیاسي ژوند کې دخیل دي. د شورا هر غړی ، پداسې حال کې چې له یوې ټاکلې حوزې څخه ټاکل کیږي ، د افغانستان عامه ګټې د هغه د قضاوت په سر کې ځای لري.

42 ماده: شورا دوه کورونه لري: ولسي جرګه او مشرانو جرګه.

43 ماده: د ولسي جرګې غړي د قانون له حکمونو سره سم د ازادو ، عمومي ، پټو او مستقیمو انتخاباتو له لارې د خلکو له خوا ټاکل کیږي. د دې هدف لپاره افغانستان په حوزو ویشل کیږي. یو وکیل د هرې حوزې څخه ټاکل کیږي. هغه نوماند چې د قانون له احکامو سره سم په خپله حوزه کې ډیرې رایې ترلاسه کړي د وکیل په توګه پیژندل کیږي.

44 ماده: د ولسي جرګې غړي د څلورو کلونو لپاره ټاکل کیږي ، چې یوه تقنیني دوره ده.

45 ماده: د مشرانو جرګې غړي په لاندې ترتیب سره ټاکل کیږي.

1- د غړو دریمه برخه ، د پوه او تجربه لرونکو خلکو په ګډون ، د پنځو کلونو لپاره د پاچا لخوا ټاکل کیږي.

2. د غړو دوه پر دریمه برخه په راتلونکي اساس ټاکل کیږي.

(الف) هره ولایتي جرګه له خپلو غړو څخه یو تن د دریو کلونو لپاره د مشرانو جرګې د غړي په توګه ټاکي.

(ب) د هر ولایت اوسیدونکي د آزادو ، عامه ، پټو او مستقیمو ټاکنو له لارې یو کس د څلورو کلونو لپاره مشرانو جرګې ته ټاکي.

46 ماده: د رای ورکوونکو شرایط د ټاکنو په قانون کې ټاکل کیږي.

1. د ټاکنې یا ټاکنې له نیټې څخه لږ تر لږه لس کاله مخکې د افغانستان د حکومت تابعیت ترلاسه کړی وي.

2. د دې اساسي قانون له نافذیدو وروسته د محکمې لخوا له سیاسي حقوقو څخه بې برخې شوي نه یاست.

- په لوستلو او لیکلو پوه شئ.

4. د ولسي جرګې غړي باید د ټاکنو په وخت کې پنځه ویشت کلنۍ ته رسیدلي وي او د مشرانو جرګې غړي باید د ټاکلو یا ټاکنو په وخت کې دېرش کلنۍ ته رسیدلي وي.

اووه څلویښتمه ماده: د حکومت مشر ، غړي ، د قضایه قوې چارواکي او د اردو غړي ، افسران او نور اداري کارمندان نشي کولی د دوی د دورې پرمهال شورا ته وټاکل شي یا وټاکل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

47 ماده: هيڅوک نشي کولی په ورته وخت کې د دواړو جرگو غړی وي.

48 ماده: د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم ، ټاکنې د قانون له حکمونو سره سم ترسره کیږي.

49 ماده: په هره جرگه کې د غړیتوب اسناد پخپله د جرگې لخوا تایید کیږي.

د اسنادو د تایید طریقه په هره جرگه کې د دندو په اصولو کې ټاکل کیږي.

50 ماده: د شورا هیڅ غړی د هغه د نظر یا نظر لپاره چې د شورا دننه یا بهر د خپلو دندو په ترسره کولو کې څرگند شوی محاکمه نشي.

هرکله چې د شورا غړی په جرم تورن شي ، مسؤل افسر باید جرگې ته خبر ورکړي چې تورن غړی دی ، او وروسته له دې چې یاده جرگه د غړو دوه پر دریمه برخه اجازه ورکړي ، تورن محاکمه کیدی شي. د هغه اجازه د غړو دوه پر دریمه اکثریت ته بیرته راوړي.

د ښکاره جرمونو په صورت کې ، مسؤل افسر کولی شي تورن د جرگې له اجازې پرته چې هغه غړی دی محاکمه او ونیسي. اړونده جرگې ته خبر ورکړئ او که یاده جرگه اجازه ورکړي ، تورن نیول کیدی شي. پریکړه جوړ شوی دی.

51 ماده: د شورا غړي ممکن په کوم بل اشغال کې دخیل نه وي.

دا حکم په زراعت او نورو آزادو دندو باندې نه پلي کیږي.

52 ماده: د شورا د غړو لپاره مناسب معاش د قانون له احکامو سره سم ټاکل کیږي.

53 ماده: د شورا هر غړی حق لري چې د داخلي دندو د اصولو سره سم د بحث لاندې موضوع په اړونده جرگه کې خپل نظر څرگند کړي.

ترتیب کوونکی: سبحان الله ذهین
وتساپ نمبر: 0783412756

نوټ: نوره برخه په فارسي ژبه باندي ده

ماده پنجاه و پنجم:هر دو جرگه در وقت واحد به صورت جداگانه اجلاس می‌کنند.مشرانو جرگه می‌تواند برای مطالعه طرح بودجه دولت در مدت تعطیل ولسی جرگه جلسه فوق العاده خود را دایر کند.

در موقعی که دوره تقنینیه یا اجلاس سالانه از طرف پادشاه افتتاح می‌گردد جلسه مشترك هر دو جرگه دایر می‌شودو.

ماده پنجاه و ششم:حکومت می‌تواند در جلسات هر يك از دو جرگه اشتراك ورزد.هر جرگه می‌تواند حضور رئیس یا اعضای حکومت را در جلسه خود مطالبه کند.

ماده پنجاه و هفتم:مباحثه جلسات در هر دو جرگه علنی می‌باشد .مگر اینك رئیس حکومت،رئیس جرگه یا اقلا" ده نفر از اعضا سری بودن آن را در خواست نماید و جرگه این در خواست را بپذیرد.جرگه می‌تواند با اکثریت دو ثلث اعضا مباحثه‌ای را که سرّی صورت گرفته دو باره علنی بسازد.جریان مباحثه هر دو جرگه ثبت می‌گردد.

هیچ کس نمی‌تواند عنفا به مقر شورا داخل شود، متخلفین مطابق به احکام قانون مجازات می‌شوند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماده پنجاه و هشتم:جز در موردی که حکم آن صریحا" در این قانون اساسی ذکر گردیده تصمیم هر جرگه با اکثریت اعضای حاضر اتخاذ می‌گردد.

ماده پنجاه و نهم:هر جرگه در هر سال یك اجلاس عادی دایر می‌کند که به تاریخ بیست و دوم میزان آغاز می‌گرددو تعداد اجلاس سالان توسط قانون تزئید شده می‌تواند. در این صورت تاریخ آغاز اجلاس و مدت آن توسط قانون تنظیم می‌گردد.

مدت کار هر جرگه در هر سال هفت ماه است در صورت ایجاب کار هر جرگه می‌تواند این مدت را تمدید نماید در هنگام تعطیل،به امر پادشاه،در خواست حکومت یا رئیس یکی از دو جرگه یا یك خمس از اعضای آن اجلاس فوق العاده شورا دایر می‌شود.

جلسه فوق العاده توسط فرمان پادشاهی که بعد از مشوره با رؤسای دو جرگه صدور می‌یابد ختم می‌گردد.

ماده شصتم:رئیس مشرانو جرگه از بین اعضای این از طرف پادشاه تعیین می‌شود.

ولسی جرگه از بین اعضای خود یك نفر نایب اوّل رئیس،یك نفر نایب دوم رئیس،یك نفر منشی و یك نفر نایب منشی انتخاب می‌کند.

اشخاص فوق هیأت اداری جرگه را تشکیل می‌دهند.

هیأت اداری ولسی جرگه در آغاز دوره تقنینیه انتخاب می‌شود.نایبان رئیس،منشی و نایب منشی مشرانو جرگه در آغاز اجلاس سالانه برای مدت یك سال انتخاب می‌گردند.

رئیس هر جرگه مباحثه جرگه مذکور را اداره می‌نماید و برای بر قراری نظم و ا منیت در مقر جرگه تدابیر لازم اتخاذ می‌کند،سایر وظایف رئیس در اصول وظایف داخلی تعیین می‌گردد.

در غیاب رئیس نایب اوّل و در غیاب نایب اوّل نایب دوم وظیفه رئیس را اجرا می‌کند.

منشی هر جرگه مباحثات آن را ثبت می‌کند و از امور دار الانشای جرگه سر پرستی می‌نماید.در غیاب منشی نایب منشی وظیفه او را اجرا می‌کند.

ماده شصت و یکم:هر جرگه برای مطالعه دقیق و مفصل موضوعات مورد بحث بر طبق احکام اصول وظایف داخلی،انجمنهای تعیین می‌نماید

ماده شصت و دوم:هر جرگه اصول وظایف داخلی خود را وضع می‌نماید.

ماده شصت و سوم:شورا می‌تواد به امر پادشاه منحل شود.

انحلال شورا در حالت مندرج ماده یکصد و بیست یکم حتمی است.

انحلال شورا شامل اعضای غیر انتخابی مشرانو جرگه نیز می‌باشد.

ماده شصت و چهارم:شورا برای تنظیم امور حیاتی افغانستان مطابق به احکام این قانون اساسی،قوانین وضع می‌کند. هیچ قانون نمی‌تواند مناقض اساسات دین مقدس اسلام و دیگر ارزشهای مندرج این قانون اساسی باشد.

تصدیق معاهدات بین الدول، فرستادن قطعات اردوی افغانستان به خارج،اعطای امتیازات دارای اهمیّت در اقتصاد ملی به

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمول ا نحصار اجازه نشر پول و اخذ قرضه از صلاحیت شورا می‌باشند.

امتیازاتی که اعطای آن از صلاحیت شورا می‌باشد توسط قانون تعیین می‌گردد.

ماده شصت و پنجم:حکومت نزد ولسی جرگه مسؤول می‌باشد.

ماده شصت و ششم:اعضای ولسی جرگه می‌توانند از حکومت استیضاح نمایند مباحثه در مورد توضیحی که از طرف حکومت داده می‌شود به تصمیم جرگه منوط می‌باشد.

ماده شصت و هفتم:اعضای شورا می‌توانند از صدر اعظم یا وزرا در موضوعات معین سؤال بنمایند اشخاصی که از آنها سؤال به عمل آمده مکلفند جواب شفوی یا تحریری بدهند.این جواب مورد مباحثه قرار نمی‌گیرد.

ماده شصت و هشتم:ولسی جرگه صلاحیت دارد به پیشنهاد یك ثلث از اعضای خود جهت تحقیق و مطالعه اعمال حکومت و اجرا آت اداره، انجمن تعیین نماید.

ترکیب و طرز العمل انجمن در اصول وظایف داخلی تثبیت می‌گردد.

ماده شصت و نهم:به استثنای حالاتی ك برای آن طرز عمل خاصی در این قانون اساسی تصریح گردیده قانون عبارت است از مصوبه موافق هر دو جرگه که به توشیح پادشاه رسیده باشد در ساحه‌ای که چنین مصوبه موجود نباشد قانون عبارت است از احکم فقه حنفی شریعت اسلام.

ماده هفتادم: پیشنهاد وضع قانون از طرف حکومت یا اعضای شورا و در ساحه تنظیم امور قضایی از طرف ستره محکمه صورت گرفته می‌تواند.

ماده هفتاد و یکم:پیشنهاد وضع قانون از طرف حکومت یا ستره محکمه به هر یك از دو جرگه تقدیم شده می‌تواند.پیشنهاد وضع قانون در مورد بودجه امور مالی تنا از طرف حکومت صورت می‌گیرد.

ماده هفتاد ودوم:هر گاه پیشنهاد وضع قانون از طرف اعضای یکی از دو جرگه صورت بگیرد بعد از تأیید ده نفر از اعضای جرگه‌ای که پیشنهاد به آن ارائه شده در فهرست کار داخل می‌گردد.

هر گاه پیشنهاد وضع قانون حاوی تکلیف جدید یا تنقیض در عایدات دولت باشد به شرطی در فهرست کار داخل می‌شود که در متن پیشنهاد مدرك جبران پیش بینی شده باشد این حکم به پیشنهاد وضع قانون از طرف ستره محکمه تطبیق نمی‌شود.

ماده هفتاد و سوم:وقتی پیشنهاد وضع قانون در فهرست کار یکی از دو جرگه داخل گردید، نخست به ا نجمن مربوط محول می‌گردد و بعد از انکه انجمن نظر خود را در باره آن ابراز کرد طرح قانون با نظریه انجمن در جرگه قرائت می‌شود،بحث روی آن صورت می‌گیرد، بعدا" در مورد هر ماده رأی گرفته می‌شود و سپس طرح بار دوم قرائت شده در باره رد یا تصویب آن به صورت یك کل رأی گرفته می‌شود.

ماده هفتاد و چهارم:هر گاه تصویب یك جرگه از طرف جرگه دیگر رد شود برای حل اختلاف هیأت مختلط به تعداد مساوی از اعضای هر دو جرگه مطابق به احکام قانون دایر می‌گردد. فیصله هیأت بعد از توشیح پادشاه نافذ شمرده می‌شود. در صورتی که هیأت مختلط نتواند اختلاف نظر را رفع کند تصویب رد شده به حساب می‌رود. هر گاه تصویب از طرف ولسی جرگه به عمل آمده باشد دوره تقنینیه جدید ولسی جرگه می‌توانند آن را به اکثریت آرای اعضا تصویب کند.این تصویب بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشیح پادشاه نافذ شمرده می‌شود.

هر گاه اختلاف دو جرگه در مورد طرح قوانین مالی باشد در صورتی که هیأت مختلط به حلّ این موفق نشود، ولسی جرگه می‌تواند در اجلاس ما عبد طرح مذکور را با اکثریت آرای اعضا تصویب نماید، طرح بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد

(c) ketabton.com: The Digital Library

از توشیح پادشاه قانونی شمرده می‌شود.

ماده هفتاد و پنجم:بودجه دولت از طریق مشرانو جرگه و توأم با نظریه مشورتی آن به ولسی جرگه تقدیم می‌شود. رئیس ولسی جرگه بودجه و نظریات مشرانو جرگه را به انجمن مربوط تفویض می‌کند بعد بودجه با نظریات انجمن مربوط در ولسی جرگه مطالعه می‌شود و در باره آن تصمیم اتخاذ می‌گردد، این تصمیم بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشیح پادشاه نافذ شمرده می‌شود. این حکم در مورد مذکرات ولسی جرگه راجع به پلان انکشافی حکومت نیز تطبیق می‌گردد هرگاه نظر به عللی تصویب بودجه قبل از آغاز سال مالی صورت نگیرد تا تصویب بودجه سال جدید بودجه سال گذشته تطبیق می‌شود. حکومت مکلف است اقلا" یك ماه قبل از تقدیم طرح بودجه حساب قطعی بودجه یك سال قبل را به ولسی جرگه تقدیم کند.

ماده هفتاد و ششم: هر گاه مشرانو جرگه فیصله خود را در مورد مصوبه ولسی جرگه در خلال مدت شش ماه از تاریخ وصول آن صادر نکند مصوبه مذکور قبول شده به شمار می‌رود.در سنجش این مدت دوره تعطیل به حساب گرفته می‌شود.

ماده هفتاد و هفتم: در هنگام تعطیل یا انحلال شورا حکومت می‌تواند در ساحه مذکور فقره اول ما

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library